

S-19

Yaşamı Sınırlandıran Hastalığı Olan Bireylerde Palyatif Bakım

Alaeddin Uluç¹, Ülkü Aygen Türkmen¹, Emine Köse¹, Özge Gözbaşı¹

¹SBÜ Gop Suam Palyatif Kliniği İstanbul

GİRİŞ: Tedaviye yanıt alınamayıp tedavisi sonlandırılmış, terminal dönem kanser hastaları, ağır semptomlar ve depresyon nedeniyle bozulmuş yaşam kalitesine sahiptirler. Yaşam sonu aşamalarının yoğun bakımda geçirilmesi durumunda, hastalara yaşam sürelerini uzatma ve primer hastalığının tedavisi anlamında bir katkı sunulmamaktadır. Ayrıca aileleri ile kısıtlı zaman geçirebilmektedirler. Kliniğimizde, hasta kabulünden hastanın yaşamının sonlanması süresince hergün hasta yakınları ile hastalığın seyri konusunda bilgilendirmeler yapılmakta ve son dönemde, yoğun bakıma alabileceğimizi, orada mekanik ventilatör tedavisi alabileceğini, kalbinin durması halinde kalp masajı yapılabileceğini ancak yapılan uygulamalarında hastanın yaşam süresine katkı sağlamıyacağı, mevcut hastalığında gerileme şansının olamayacağı, hasta ve hasta yakınlarına manevi destek uzmanları ile de görüşme sağlanabileceği, hastalarının yanında olabilecekleri ve ağrılarının minimal düzeye indirilerek huzurlu bir ortam sağlanacağı belirtilmektedir. Bu çalışmanın amacı, yaşamlarının son dönemlerinde, yakınlarının yanında huzurlu bir şekilde, ağrı çekmeden hayattan ayrılan hastaların yaşam kalitelerini değerlendirmektir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER: Palyatif kliniğimizde terminal dönem kanser nedeniyle, Şubat-Ağustos 2019 arasında takip edilen 25 hastanın kayıtları retrospektif olarak değerlendirildi. Hastaların VAS(Visuel Analog Skala) dosyalarından kaydedildi. VAS>5 üzerinde olduğunda uygulanmış olan analjezik ilaç cinsi ve dozları kaydedildi. Hasta ve yakınlarının bu süreçte ki istekleri ve hemodinamik veriler dosya progress takiplerinden kaydedildi.

BULGULAR: Onkoloji konseyi tarafından kemoterapi ve radyoterapi uygulaması sonlandırılan, genel durumu kötü, terminal dönem, uzak metastazları bulunan hastaların hastanede kalış süresi ortanca değeri 25 gün bulunmuştur. Hastalarımızdan ikisi dışında yoğun bakım desteği talep edilmemiştir. Analjezik ilaç olarak hastalarımızda 0.1-5mg/h doz IV Morphine, 1-3 mg/h midazolam, 50-100 mg/gün deksketoprofen trometamol kullanılmıştır

SONUÇ: “Bir ölüm onurlu olursa en büyük ödülünü almış demektir” felsefesi hedefimiz kabul edilerek hastaların bilinçleri kapanana kadar konforlu bir analjezi sağlandı. Hasta ve hasta yakınlarının daha az bir travma aldıkları ve hasta yakınlarının memnuniyetleri gözlemlendi. Bu çalışma daha kararlı sonuçlara ulaşması için devam ettirilmekte olup sonuçlarımız ön çalışma niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: palyatif, narkotik ajanlar, terminal dönem ca

